

La filla esborrada

Margarida Aritzeta

Capital Books

LA FILLA ESBORRADA

Capital Books

© 2017 Margarida Aritzeta

© 9 Grup Editorial SL, per l'edició
Capital Books
c. Muntaner, 200, àtic 8a • 08036 Barcelona
T. 93 363 08 23
info@capitalbooks.cat
www.capitalbooks.cat

Disseny: J. Mauricio Restrepo

Primera edició: gener del 2017
ISBN: 978-84-944928-7-7
DL B 60-2017
Imprès a Romanyà Valls, SA

Tots els drets reservats.

LA FILLA ESBORRADA

MARGARIDA ARITZETA

Capital Books

*A l'Elena Gragera i l'Anton Cardó,
per un Erlkönig envoltats de pins.*

*A l'Adelaida Martínez-Fraile,
que un dia em va explicar una història.*

Pare, pare, de veres no sents res?
No saps, el Rei dels Verns, què m'ha promès?

J. W. GOETHE, *El Rei dels Verns*

(Traducció de Miquel Desclot)

...sí, el va matar, i estava enterrat allà en una cova.

MARGARIDA ARITZETA, *El pou dels maquis.*

Els fets, els documents

TAULA

ATROCITATS 13

HEIDENRÖSLEIN 25
(La rosa silvestre)

EL BOSC 115

LES FULLES VERDES 197
(*The Green Leaves of Summer*)

ERLKÖNIG 261
(El Rei dels Verns)

Nota de lectura 277

ATROCITATS

Abril de 1992

Va veure el telegrama just entrar al camerino: Vine a casa, la teva mare s'apaga. Encara tenia el cos remogut per la darrera peça que havia cantat i li va costar assimilar el que llegia. Vine a casa. O sigui que ja està, va pensar, s'està morint. Feia setmanes que temia aquell missatge i ja havia arribat. S'apaga, quina manera tan dolça d'anomenar la mort. En plena primavera, quan esclaten les flors i tot sobreïx de vida, ella s'apagava.

Va tancar els ulls un moment. I va començar a canviar-se en silenci.

—Estàs bé? —li va preguntar la Sara, que l'havia acompanyada al piano.

—Sí —li va dir assenyalant el telegrama—, és la mare.

No, no estava bé. I no era només la mare. Cada vegada que cantava l'*Erlkönig*, *El Rei dels Verns*, li quedava mal cos i li costava recuperar el ritme del cor i l'escalfor de la sang. Quan abandonava l'escenari se sentia completament buida. Més que buida, buidada, com si l'esperit de la cançó li hagués xuclat l'energia fins a deixar-la sense alè. S'estremia de pensar que avui la cançó havia estat un presagi de la notícia. Per això el telegrama m'ha impressionat tant, va provar de dir-se. Però no era veritat, ella no creia en presagis. Ni el que anunciava el telegrama no era ben bé cap novetat.

—Em roda el cap —va dir repenjan les mans al tocador. Va alçar la vista i es va veure lívida al mirall, amb els ulls molls i ensorrats, tan demacrada que es va espantar.

En molts concerts de Schubert li demanaven l'*Erlkönig* perquè la fama de la seva interpretació no era gratuïta. Creia que li faltava bona cosa per acostar-se a la que n'havia fet el seu admirat Dietrich Fischer-Dieskau, però li agradava que li diguessin que s'acostava a la perfecció. Sovint el seu agent negociava el programa sense consultar-li res, perquè era la peça estrella del seu repertori. Amb el temps, però, la Carlota s'havia adonat que aquella interpretació no era del tot innòcua i darrerament, a mesura que entrava en les veus, s'anava trasbalsant, com si visqués en pròpia carn el dramatisme de la balada de Goethe. El públic ho notava i ho agraïa, i vibrava amb la intensitat d'aquella emoció que recorria els quatre registres de la veu que havia d'interpretar un mateix cantant: el narrador, el pare que porta la criatura a coll mentre cavalca a través del bosc, el seu fillet terroritzat perquè el Rei dels Verns se'l vol endur dels braços de son pare, i la criatura del bosc, que prova de seduir l'infant abans de robar-lo, amb aquella apoteosi terrible del final, quan el pare es creu salvat de l'obscuritat del bosc i estreny entre els braços el seu fillet... mort. Ja ho va dir Goethe, displicent, quan li van preguntar per la versió que n'havia fet Schubert, el *melos* dramàtic s'aguanta, va dir, la música expressa molt bé el galop del cavall, però el que hi ha de terrible a la balada, el que la porta fins al punt de l'atrocitat, dependrà del cantant, si té la força o la facultat de fer-la sentir amb la seva interpretació. I la Carlota la tenia.

Atrocitat. Això n'havia dit Goethe. I Schubert ho havia recollit perfectament a la partitura, malgrat el menyspreu que en aquells moments el poeta havia demostrat pel compositor.

—M'hauré de plantejar seriosament de no cantar més aquest *lied* —va dir la Carlota sense treure els ulls del mirall—, mira quina cara i quins llavis, encara ara tremolo de cap a peus.

El *lied*, però, era un dels seus preferits.

—Quin desastre —va mormolar mirant els ulls sense llum que la contemplaven des del mirall—, és com si aquesta cançó estigués embruixada. I ara la mare...

Se sentia extenuada.

—Com aplaudien, avui! —va fer notar la Sara—, volien el bis.

La Carlota va somriure lleument.

—Sí, però no un de qualsevol, sinó el bis de l'*Erlkönig* —va dir—. No l'hauria poguda acabar...

La Carlota es va netejar el maquillatge dels ulls. Li començaven a sortir arruguetes, malgrat les cremes, quaranta-sis anys no perdonen encara que siguin ben portats. De moment, el maquillatge resistia els focus, i el dia que no els resistís i quedés a l'aire tota la salvatge erosió dels anys, i mentre la veu l'acompanyés, plantaria cara als fets amb dignitat. Res de líftings ni cirurgies. Ella no era una vedet de l'espectacle. El seu agent, quan deia aquestes coses, treia foc pels queixals.

—Així, doncs, aquell sopar que havíem planejat a Montmartre... —la Sara.

—Haurà de ser un altre dia, Sara, avui no m'hi veuria amb cor. Ho sento. Hauré de mirar a quina hora hi ha vols a Barcelona. Creu-me que se'm fa una muntanya.

—Vols que t'hi acompanyi?

—Gràcies. Però són coses que he de fer sola.

No tenien prou confiança per explicar-li que mai no havia tingut una bona relació amb la seva mare, però que pensar en la mort era una altra cosa. Viure o morir, sense matisos. Hauria d'aplegar els bons records, si n'hi havien, i dir-li adéu. Tancar una etapa i buidar calaixos. Una cosa és l'allunyament físic, la distància que havia posat entre totes dues la música i la professió de la Carlota, que li havia anat tan bé. L'altra cosa és el buit, el no-res de la mort. Fins i tot els més salvatges s'acomiadren, si poden, va pensar. I es va escampar la crema hidratant per la

cara i el coll amb un massatge suau, mentre la pianista sortia en silenci del camerino.

La tornada a Barcelona va ser ràpida i freda, sense a penes emocions. Tornar al pis petit, carregat d'andròmines i prestatgeries amb bibelots. Tornar a aquella olor de lavanda i fusta encerada. Obrir la porta i encarar la penombra eixuta on s'esperava, amagada, la mort.

—T'he de dir una cosa, Carlota —li diu la dona amb un fil de veu.

—No pateixis, mare, no et cansis parlant. Estem juntes. Jo et faré companyia... —anava a dir, fins al final, però s'hi repensa a temps i calla.

No troba les paraules adequades. Mai no les ha trobades.

—No, deixa'm parlar —protesta la mare—. T'he d'explicar un secret. Ja fa massa anys que callo, deixa'm treure'm aquest pes de la consciència.

La dona estossega i la Carlota es neguiteja. Un secret!, no en té cap ganes, què n'ha de fer dels secrets d'una dona que es mor? Pensa que s'hauria de poder estalviar aquest moment, la violència d'assistir a l'espectacle d'algú que passa comptes amb la consciència. Abans, això d'alleugerir els remordiments dels moribunds ho feien els capellans, ella no hi està preparada i no en sabrà. Ni ho vol.

—Jo no sóc la teva mare... —comença la dona.

—No et cansis, no parlis —la interromp la Carlota—, ja ho sabem des de sempre, però el pare i tu em vau adoptar perquè els meus pares biològics van morir en un accident, i em vas fer de mare. Això és el que compta.

—Et vam adoptar perquè...

Et vam adoptar perquè... Sí. Aquest és el discurs que li ha anat repetint des de petita, se'l sap de memòria. Després, el

pare va morir i em vaig quedar jo tota sola, que et vaig fer de pare i de mare, no et pensis que va ser fàcil. Li ho deu haver sentit mil vegades, però feia tant de temps! Sembla estrany com de sobte et vénen al cap frases que imaginaves oblidades i les paraules s'enfilen a la memòria, una darrere l'altra, com si fossin acabades de pronunciar.

Voldria no haver de ser aquí, però no és capaç d'anar-se'n. Alguna cosa li deu, a aquesta pobra dona que boqueja amb els ulls humits, encara que només sigui perquè va ser ella qui li va descobrir la música. Quants anys tenia? Pocs, molt pocs, potser era massa petita. Però ho va fer. La va agafar de la mà i la va portar al conservatori. Em sembla que aquesta nena té un do, va dir.

Un do.

Després la música es va anar ficant entre elles dues i l'espai invisible que les separava va anar creixent fins a fer-se un mur compacte. Però una vegada, quan ella era menuda, les coses havien estat fàcils i espontànies i aquesta dona que ara li estreny els dits l'havia agafada de la mà i li havia dit, anem, filleta, i ella l'havia seguida sense dir res. Un gest que val per una vida.

Recorda que quan les seves companyes d'escola corrien cap al parc a jugar, a fet a amagar, a nines, a comprar i vendre, a corda, la mare la prenia de la maneta i li deia, vine, Carlota, no podem desaprofitar aquest do que Déu t'ha donat. I tombaven la cantonada i pujaven les escales d'un edifici rònc on ressonaven pianos i veus. I, allà dintre, ella enyorava els crits i les corredisses que es perdien finestra enllà mentre la senyoreta Carmina obria el llibre de la solfa i li assenyalava el pentagrama. Què és això? Clau de sol, responia ella. Compàs? Tres per quatre...

En aquell temps, la Carlota havia tingut preguntes. Recorda el seu desig irresistible de saber com eren els seus pares. Volia alguna cosa com les que tenien totes les criatures que coneixia,

un somriure, unes mans, les veus, aquella olor de l'abraçada... De què feia el meu pare? Arquitecte. I la mare? També. Treballaven junts? No et torturis, filleta, no pensis en coses que fan mal. Mai no va saber on anaven amb aquell cotxe, com és que es van morir. I, sobretot, com és que ella no era amb ells, que no se l'estimaven? Però mai no hi havia respostes. Un accident. Un cotxe que s'estavella i que ho esborra tot. No hi ha res a saber, filleta. Res, ni els noms, no insisteixis, no et facis mal. Com si no saber-ho no fes encara més mal. Fins que un dia ella es va cansar de sentir-ho. Ja li havia passat aquell desig desaforat de ser com les altres criatures, ja feia temps que sabia que no era com els altres nens, perquè mentre ells jugaven i corrien ella recorria compassos i cançons. Diu que a l'estranger hi ha una escola de cant, una escola de la màxima exigència artística, no només vocal... Vol dir que no és massa jove? Tot just setze anys. Ara és el moment, després serà tard. I la hi van enviar sense pensar-s'hi gens. Primer, París, després Holanda, després el món. I mai més no va tornar a viure en aquell pis on ara la mare s'apaga.

Durant un temps, amb els diners dels primers concerts, la Carlota va pensar de contractar algú que investigués el seu passat. Qui eren els seus pares. On anaven. Però no s'hi atrevia. Si les seves preguntes mai no havien tingut resposta, potser és que la veritat era massa tenebrosa per entomar-la així com així. No et facis mal, li havia dit sempre la mare quan ella la cosia a preguntes, deixa-ho córrer, filleta, que no estem bé? Després, durant un temps, va dubtar si podria afrontar una veritat que li fes mal, si valia més no saber res. Però un bon dia es va llevar en una habitació d'hotel i tenia un contracte important per signar, el futur en forma de cicles de concerts, i va decidir que la vida era el que venia i no el que deixava enrere. Ja era prou forta per assumir el forat negre de la seva història personal, ja s'havia endurit prou per no necessitar aquelles respostes que buscava de criatura i que sempre li havien negat. I, quasi sense adonar-se'n,

es va blindar de manera que només la música omplís l'esvoranc que mai ningú no li havia sabut omplir.

—Escolta, els teus pares... —insinua ara la vella.

—Un accident de cotxe, ja ho sé —la Carlota.

S'imagina que ara li preguntarà com és que elles dues mai no s'han estimat. No sabrà què dir-li. Ella tampoc no ho sap. No recorda cap petó, cap abraçada, cap rialla rebotant-se sobre l'estora del menjador, cap correu fent bogeries al mig del carrer... Com és que no m'has dit mai que m'estimaves? També li ho podria preguntar ella, però ja fa temps que no li importa. A qui volen enganyar? Massa tard per a aquest joc de preguntes i respostes. Ja no és temps de girar el passat.

—Què dius!, un accident de cotxe? —s'exclama la dona tallant-li el curs dels pensaments—. No, no, no!

—I doncs, què?

Potser desvarieja. Potser ja ha perdut el seny.

—T'he mentit tota la vida —confessa—. I voldria que em perdonessis.

La Carlota està incòmoda i ara sí que voldria fugir.

—Mai no he tingut marit, mai no he conegut home. I els teus pares no es van... —arrenca la dona amb energia, però una glopada l'ennuega i sembla que s'hagi d'ofegar, estossega i s'escura la gola, vacil·la, abans que aconseguixi arregar l'energia necessària per continuar la frase d'una tirada.

—No et cansis —insisteix la Carlota.

La dona, furiosa, fa un gest amb la mà i l'engrapa pel canell.

—Els teus pares no eren arquitectes —continua amb determinació—, ni van morir en un accident de cotxe, ni tan sols no eren bona gent... O potser sí, Déu em perdoni! Qui sóc jo per jutjar ningú?

El desassossec és enorme. La Carlota tanca els ulls.

—És igual, mare, no paga la pena —li diu en un intent d'aturar-la.

Però s'adona que la mare està decidida i que no se'n sortirà, d'aturar-la, encara que no vulgui sentir-la ni vulgui saber-ho, en aquestes alçades ja no. Com es pot aturar una torrentada, com es pot detenir la fúria del temporal?

—La teva mare era tan jove! —mormola ara la vella amb llàgrimes als ulls—. Se'n va anar i la vam esborrar de les nostres vides i de la nostra memòria, vam dir que no en parlaríem mai més i ens hem negat la veritat.

La dona calla uns instants, com per agafar força.

—No ho entens? —insisteix amb els ulls esbatanats—. La vam esborrar com si mai no hi hagués estat! I jo te l'he negada. Has vist mai una atrocitat més gran?

La Carlota està perplexa. Espantada. No gosa moure's.

La seva mare autèntica, per primera vegada, és un ésser viu, és jove, fins i tot deu tenir un nom. És algú de qui s'ha prohibit parlar. Mare, mare, de debò que no cal, li diu. Ja en té una, de mare, i mai no l'ha estimada, per què ara voldria saber res d'una altra que potser la va abandonar? La vella estossega. Se la veu decidida. Li abocarà, doncs, el dolor que li ha volgut estalviar tota la vida?

Ara la dona plora sense provar d'aturar les llàgrimes, que li llisquen a poc a poc fins al coixí. Les paraules li aniran sortint com l'aigua mansa d'un riu que està arribant a la fi, incontenibles, abundoses, profundes. Inevitables. Tèrboles com la història que vol explicar.

—M'has d'escoltar, nena —diu amb els ulls fits en una ratlla de llum que la persiana dibuixa a la paret del fons—. Em fa por la mort. Em fa por travessar el riu amb una barca carregada de mentides... Em fa por trobar-me-la cara a cara i que em demani comptes pel que hem fet.

—Qui és que et fa por trobar-te?

—Ella...

No ho podrà evitar. Ara ja no.

—La teva mare era tan jove i tan bonica... —diu la vella, que sembla que el parlar li retorni la calma—. Vivíem en una casa gran i confortable, al carrer de les Galanes. Res no podia impedir que fóssim feliços...

La ratlla de llum a la paret s'afina. Llueix per un instant, daurada i taronja, i tot seguit s'apaga en foc, com un fil de sang que hi envia el sol que es pon.

La Carlota no pot evitar la història plena de serrells i forats, incompleta i sense possibilitats de refer-la, el relat cruel, atroç, que teixeix una vella plena de remordiments al cap de quaranta-cinc anys, quan tota aquella gent de qui parla qui sap on són.

HEIDENRÖSLEIN

(La rosa silvestre)

Octubre-novembre de 1945

1

Fa estona que truquen, dos trucs al vidre i una ungla que esgarrinx a la nit amb impaciència. Dos trucs més. Una vegada i una altra. Però ningú no respon. En temps de calma, el soroll ja hauria despertat tot el veïnat, però avui, si algú se n'adona, pensarà que és una finestra mal tancada. La Laura sospira i acomoda la galta al coixí. De molt lluny li arriba una mena de brunzit, com el neguit frenètic d'un borinot festejant la flama que l'acabarà rostint. Bzzzzzz.

Dos trucs més i un lliscar d'ungles. Nyiiiiiii!

Borinot, borinot, pot pot. Borinot, borinot, pot pot...

Bzzzzzz bzzz bzzz, només sent ella.

—Obre, m'estic enrampant! —fa una veu d'home que prova de no cridar.

I per damunt de la veu, un truc més insistent encara.

Ara sí, ara sí que ho sent. Hi ha algú fora i no és un cop de vent.

La Laura fa un bot i corre cap al balcó. Nota les rajoles fredes a les plantes dels peus i un encongiment d'estómac. Potser encara ho somia, perquè és ella qui corre i alhora veu una noia escabellada i espantadissa amb el cor accelerat, arrencada del

son per uns trucs a la balconada. Aparta les cortines d'un cop sec, clava el front en un dels requadres de vidre i no veu res, ni tan sols no es veu ella mateixa mirant pels vidres, de tan espantada com està. Allà fora només hi ha la negror de la nit foradada de puntets brillants, la silueta terrosa de la casa del davant, el colomar silenciós, la quietud de la nit al carrer de les Galanes.

Somiava. S'ha despertat mentre corria adormida cap al balcó.

No és pas la primera vegada.

Somriu, prova de dir-se que no passa res i fa mitja volta per tornar a la tebior flonja del llit. De vegades els somnis són tan reals que semblen de veritat, encara que no sabia explicar-los. Sovint es desperta xisclant o emportada per una força que podria palpar-se i es troba fent coses estranyes, caminant sobre els rajols freds, buscant el confort d'una tela o la carícia de l'aigua a la pell... perduda a mig camí d'alguna cosa que quasi tenia i que se li ha esborrat de sobte. Són somnis exòtics, meravelles dels sentits que no són res en concret, il·lusions sense paraules que la transporten, floten i després se'n van en silenci, com els flocs alats del miraguano que s'envolen d'una bufada des del palmell de la mà. Miraguano. Calor. Tèbia dolçor del raïm madur, bronzir d'abelles. Tardes d'estiu alades d'una infantesa que s'allunya sense que pugui retenir-la...

I de sobte, els dits tornen i una mà pica de nou al vidre. Ensur.

—Obre, sóc jo! —diu un home que no vol despertar el veïnat.

Ella ofega un crit i es tapa la boca amb les dues mans perquè potser ha reconegut la veu. No li distingeix el rostre, només una silueta fosca coronada per una mata encara més fosca de cabells esbullats. Un llampegueig d'ulls. I el cor comença a

anar-li com el batall d'una campana. Encara hi és a temps, podria cridar.

Però no ho fa. Potser sí que és ell.

—Has vingut a raptar-me? —li voldria preguntar.

Mansament, obre la balconada, sabent que hauria de deixar que l'intrús desisteixi. Disset anys. Una nina. La Laura es troba en aquell punt que oscil·la entre les històries de pirates i princeses i els somnis robats.

L'aire fred, com una bufetada, li esbullia els cabells, li travessa la roba fina de la camisa de dormir de batista amb aplics de frivolité i tavelles, i fa petar el batent de la balconada contra la paret. El cop, sec, l'espanta. Es deu haver sentit per tota la casa. Blam! Fa tintines enrere mentre un home es desencamella de la barana de pedra i salta a l'interior de l'habitació. Quasi no fa remor, furtiu com un lladre.

Sí que és ell.

—Què hi fas, aquí, que ets boig?

Sí que ha vingut a robar-la! La va avisar que ho faria, però ella es pensava que anava de broma.

Ell s'aparta els cabells de la cara i l'aire els hi torna a abocar, furiós.

Que guapo que és!

—Quina manera de dormir! —només diu ell.

La Laura l'estira cap dintre i fa una ullada ràpida amunt i avall del carrer abans de tornar a ajustar els batents. No hi ha ni un gat. Els fanals estan quasi tots apagats per culpa de les restriccions i la filera de cases afantasmades a banda i banda sembla d'un altre món. El vent arrossega bocins de branca i papers de diari, els fa girar en remolins, els alça i els rebat contra les façanes, cruel i despietat. És fred i sec, cou com una argelaga encesa.

—Fa rasca! —només diu ell, picant de mans.

—Sí... —tremola de sobte ella, els peus sobre els rajols freds.

Ahir a la tarda va començar a bufar el vent del nord-oest, diuen que durarà almenys dos o tres dies. Quan venta, la gent es tanca a casa de mal humor i espera que passi. Pocs s'aposten als vidres, i menys encara a la nit. Reneguen o enfilen oracions, cadascú segons les seves creences, perquè aquests són temps de renecs o pregàries sense terme mitjà. Però ningú no se'l mira a la cara, el mestral, no fos cas que decidís quedar-se. No, a la gent de la terra no li agrada el vent que baixa acanalat per la vall de l'Ebre, envesteix les teulades i eixuga els terrossos acabats de llaurar, que xiula de nits per les juntures dels vidres, per sota les portes, fins a fer-te parar boig.

—Ets boig! —li diu—. T'han vist?

—He anat amb compte. No hi ha ningú pels carrers.

I tant que no.

Ni als carrers ni a les finestres.

Llavors la Laura tanca la balconada d'un cop sec, ajusta els finestrans i encén el llum. Però encara no s'ha refet del tot. La presència de l'intrús fa tremolar el seu cos de nena-noia verge. Gairebé no el coneix.

—Ets boig! —repeteix—. Com has sabut on és casa meva?

—T'he seguit... i més d'un dia —fa ell, neguitós, fregant-se les mans.

Ella ho trobaria divertit si no tingués una engruna de por.

—Has vingut a robar-me?

—A robar-te? No —riu ell—, encara no. He de preparar el palau per a la princesa.

—I doncs què vols?

—Re... —se li acosta ell—, de fet jo...

No havia pensat mai seriosament a segrestar-la, però sí a tenir-la, de la manera que fos. Per una estona, per una setmana, per un dia, tampoc no hi havia pensat. Només tenir-la, sentir la seva pell, tastar el seu cos tebi gairebé infantil que quasi que se li ofereix cada vegada que el mira. Prova d'acariciar-li els cabells

i ella s'aparta d'un bot. Potser s'ha equivocat de venir, la decisió de l'home trontolla.

—No, no t'acostis, mira que crido! —diu la Laura, que sap que no ho farà.

—No, dona, no cridis, que no et faré re —fa ell, apartant-se, aparentant més confusió de la que sent, com en un joc assajat—. T'he de demanar una cosa —improvisa.

Només en sap el nom. Gabriel, com l'arcàngel. I com ell, a cada moviment, a cada paraula, la revelació d'aquesta bellesa violenta, brutal, que l'ha captivada des del primer dia, sense saber res encara de les necessitats i les urgències del cos. O potser sí, que en sap. Perquè cada vegada que el veu, encara que ell no se la miri ni li adreci la paraula, se li desferma una tempesta d'emocions, un pessigolleig, una falta d'aire, que mai abans no havia tastat.

El va conèixer un matí de finals d'estiu que es va posar a ploure de sobte, amb aquella aigua furiosa que en un no res fa bassals i els omple de bombolles. L'electricitat es notava a la pell. Les gotes eren grosses i tèbies, rotundes. Llampegava i tronava de la banda de mar, a llevant. A la Laura, li va agafar per riure. Xopa. Corria sense mirar, amb les sabates plenes d'aigua, i va anar per aixoplugar-se sota una porxada de la plaça d'Espanya, a tocar de l'ajuntament. Ella i la tieta Misericòrdia, la que li fa de mare, que corria al seu darrere amb un enorme paraigua negre, esbufegant i sense poder-la atrapar. Hi va ensopegar de ple, amb ell. Del cop, la Laura va deixar anar una coixinera de cabdells de llana de color turquesa per posar-li les dues mans planes sobre el pit. El primer que en va sentir va ser l'olor, com quan obres la porta del forn i tota aquella calidesa tendra del pa acabat de fer et bufeteja la cara. Ell la va ajudar a mantenir l'equilibri i, mentre els cabdells rodolaven pel terra moll i absorbien l'aigua dels tolls, ella en va aspirar el perfum, una fragància intensa d'home i de suor fresca que se

li va ficar per tots els replecs del cos i que, per un moment, li va fer rodar el cap.

—Un dia d'aquests vindré a robar-te —li havia dit a l'orella.

—Robar-me? I què em voldràs prendre?

—A tu, et robaré a tu. Et raptaré.

No van tenir temps de més. La tieta els va apartar amb fúria.

—Nena, vigila! —li va dir amb un crit ofegat, ple d'indignació i por alhora. Com si hagués sabut el que havia de passar.

La tieta havia estat monja clarissa a Barcelona, però havia deixat el convent pel maig del 1937 amb la intenció de tornar-hi quan s'acabés tota aquella bogeria que posava en perill de mort els qui portaven hàbits, sotanes o signes de religió. Després, quan la seva germana havia mort, tan jove, i havia deixat aquelles dues criatures, van passar tantes coses que va desistir de tornar a la vida monacal. Hi ha moltes maneres de servir el Senyor, va dir, decidida a encarnar el paper de la tieta soltera que s'incrusta en una família i ja no se'n desapega, com la perla es fica de mica en mica a la carn de la petxina i s'hi fa gran. Així es veia ella, com una perla, no perquè es pogués comparar a la ferida que la causa, sinó al guany. El seu cunyat no es va atrevir a discutir una decisió que els afectava a tots i que ella no havia consultat a ningú. Era normal que fos a casa, com el mirall del vestidor o el sombrerer de l'entrada. Com un moble més. Feia temps que la Misericòrdia no vestia els hàbits, doncs, quan ella i la Laura es van topar amb l'arcàngel als porxos de la plaça de l'Ajuntament. Però la tieta monja havia conservat les maneres i la mentalitat del convent, perquè aquestes coses marquen tant com la tonsura als capellans, deia de vegades. Des que la Laura era una senyoreta, l'acompanyava a tot arreu quan havia de sortir de casa, o la feia acompanyar per una minyona. En aquells temps no era convenient que una noia jove es fes veure sola.